WYNIA'S WEEK

VVD en CDA gaan breken met D66 – beter nu dan later

Posted on 11 juni 2022 by Eduard Bomhoff

Een succesvolle politieke partij heeft een programma nodig. In Rutte-4 is D66 de enige partij met een programma dat iedereen kent: urgente actie tegen CO2 en stikstof. Wat moeten de drie coalitie-partners daarmee?

De opiniepeilingen suggereren niet dat D66 zichzelf erg populair maakt met die kostbare CO2- en stikstof-acties: elf D66-zetels zijn al verdampt. Als VVD en CDA geen eigen gezicht tonen, maar vooral D66 faciliteren, gaan die twee nog meer verliezen dan de -17 waar ze nu op staan.

Dat verlies komt terecht bij partijen als BBB en Ja21 die ook respect hebben voor het milieu, maar even goed zorg tonen voor de boeren, de bouwers, de huizenzoekers en de belastingbetalers.

En andersom, als extreem weer en natuurrampen in de komende herfst en winter de kiezers overtuigen dat D66 gelijk heeft, dan gaat de *credit* ook naar die partij, niet naar de kleurloze partners (sorry, dat ik de CU hier verder niet noem; die partij staat voor het gezin, speciaal voor gezinnen met een eenverdiener en gezegend

met kinderen en wordt daarvoor vertrouwd door de eigen supporters, maar die stabiele vijf zetels zijn niet belangrijk voor de electorale dynamiek).

Wat willen CDA en VVD?

CDA-minister Hugo de Jonge heeft op de van hem bekende weinig doordachte manier geprobeerd om een aanpak van de woningnood te claimen voor zijn CDA, maar dat is nu al mislukt: D66 wil niet van wijken weten over de stikstof; het Rijk moet wetten veranderen en door de strot duwen van provincies en gemeenten, en zijn eigen partij, het CDA, doet nog niets aan de continue stroom van economische migranten die ook een huis eisen.

Waar de VVD beroemd en geliefd mee wil worden in Rutte-4 is onduidelijk. De partij weet het waarschijnlijk zelf niet eens, behalve dan dat premier Rutte na tien maanden hangen en wurgen nu voor de vierde keer regeringsleider is. Een groeiende groep leden van de interne pressiegroep 'Klassiek Liberaal' wil de partij weer kleur geven en van een passend programma voorzien (zie het videogesprek van Syp Wynia met Reinier Geerligs in *Wynia's Week* van 8 juni).

Twee scenario's

Daarom zijn er twee scenario's. CDA en VVD vinden ieder ten minste één thema dat beklijft, en kunnen daarmee dan wedijveren met D66, koploper voor het klimaat en de stikstof. Of CDA en VVD blijven even kleurloos als nu, en hun enige grote thema wordt dat D66 wel erg extreem is.

Maar wil het klimaatextremisme van D66 goed op het netvlies komen van de kiezers, dan moeten CDA en VVD Rutte-4 opbreken vóór Prinsjesdag, met als reden dat het milieubeleid van D66 te duur is in een jaar van oorlog en (bijna) recessie, want anders zijn ze met de begroting voor 2023 medeplichtig aan de tientallen miljarden tegen CO2 en stikstof van ministers Kaag en Jetten.

Misschien komt die crisis waarbij CDA en VVD weigeren door te gaan met D66 eerder. Als het CDA deze maand meedoet met plannen voor massale sluiting van bedrijven in de Peel, dan veel geluk met het terugwinnen van kiezers buiten de grote steden.

Nemesis Pieter Omtzigt laat zich graag fotograferen in de trein naar Enschede,

zodat de kiezers zich herinneren dat zijn huis ver buiten de Randstad staat. En als het CDA daarom de hakken in het zand van de Peel zet en D66 afvalt, dan zal de VVD niet achter willen blijven met sympathie voor de belaagde ondernemers daar en elders die moeten stoppen vanwege de stikstof-hetze.

Twee politieke kaarten

Voordat minister Van der Wal (VVD!) vorige week met haar plan voor de Peel kwam, zag de simpele politieke kaart van Nederland er zo uit:

- D66: milieu voor alles
- VVD: Rutte nog heel lang premier
- CDA: bang voor Omtzigt
- PvdA en GL: fusie?
- JA21: stuur direct alle ongevraagde economische immigranten terug
- BBB: Nederland is meer dan de stedelingen in de Randstad
- Omtzigt: een eerlijke en sneller werkende overheid

Als het kabinet valt over de Peel wordt die simpele kaart voor sommige partijen anders:

- D66: VVD en CDA geven niks om het milieu
- VVD: ondernemers steunen in een jaar met oorlog en een zwakke economie
- CDA: middenpartij voor heel Nederland
- PvdA en GL: volle steun voor D66

De Peel is een gunstig breekpunt

Als CDA en VVD hun kansen met een koel oog bekijken, kunnen ze beter het kabinet nu opbreken over de stikstof en de Peel dan later over de begroting voor 2023. Het milieubeleid is breed, en als CDA en VVD nu breken over de Peel hebben zij een gunstig breekpunt uitgekozen. Ze blijven bereid om offers te brengen voor het milieu, alleen niet in deze extreme casus.

Maar wanneer CDA en VVD in augustus breken omdat minister Kaag van Financiën geen stap terug wil doen met het dure milieubeleid, ondanks de oorlog, de dure energie en de zwakke eonomie, dan kan D66 kiezen. De partij van Kaag en Jetten laat dan onderzoek doen naar wat de kiezers het meest sympatiek vinden aan het

milieubeleid en verwijt CDA en VVD dat ze daar niet in mee gaan.

Het dreigende drama in de Peel lijkt mij ideaal voor CDA en VVD om afstand te nemen van D66. Ministers Jetten en Van der Wal willen een reductie van 70-80 procent in de theoretische stikstof-uitstoot – allemaal berekend met hypothetische formules die nooit zijn geijkt. Dat wordt oorlog met de boeren en alle andere ondernemers, en die hebben het sterkste argument: het is idioot om niet eerst de berekeningen behoorlijk te ijken voordat zo veel ondernemers onder dwang hun bedrijf moeten stoppen.

Gunstig voor het CDA is ook dat dit conflict speelt ver buiten de Randstad. Kiezers in de andere buitengebieden kunnen zich verbonden voelen met de bedreiging van het economisch leven in de Peel, en dat helpt de partij om haar 'roots' terug te vinden.

Dure onzin

Misschien is voor mij hier de wens de vader van de gedachte. Hoe kan iemand *Wynia's Week* lezen zonder in te stemmen met het feit dat het stikstofbeleid niets is dan dure onzin? Doordat milieubeleid zoveel politieke zuurstof nodig heeft, is er sinds januari weinig of niets gedaan voor alle kinderen die achter zijn met taal, rekenen en met hun sociale ontwikkeling, staan 120.000 mensen op de wachtlijst bij het ziekenhuis, is de criminaliteit hoog en kunnen de bouwers niet bouwen. En hoe durft de regering van een rijk land zo weinig aan te bieden om mensen te helpen met de dure energie?

'If it were done when 'tis done, then 'twere well / It were done quickly'

Shakespeare – Macbeth

Eduard Bomhoff publiceert al meer dan drie jaar zijn columns wekelijks in Wynia's Week. ***Als donateur maakt u Wynia's Week mogelijk.*** *Doneren kan* ***HIER****. Hartelijk dank!*